

Verruimen Nederlandse sportvrijstelling

De leden van de fractie van het CDA vragen of amateursportverenigingen die een topsportdivisie hebben in aanmerking komen voor de Subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties. Indien de sportvereniging geen winstbeogende instelling is en diensten verricht die nauw samenhangen met sportbeoefening of lichamelijke opvoeding, dan vallen deze diensten onder de sportvrijstelling, is er geen recht van aftrek en kan in beginsel een beroep worden gedaan op de subsidieregeling.

De leden van de fractie van het CDA vragen of het overgangsrecht ook van toepassing is wanneer een verbouwing in 2018 is afgerond, maar de ingebruikname in 2019 aanvangt. De overgangsregeling is bedoeld om te voorkomen dat in aftrek gebrachte btw die ziet op de bouw van een sportaccommodatie moet worden herzien als gevolg van deze wetswijziging. De overgangsregeling heeft ook betrekking op de situatie waarin de bouw van een sportaccommodatie in 2018 is afgerond, maar de ingebruikname in 2019 plaatsvindt (artikel XXV, tweede lid). De herziening op grond van artikel 15, zesde lid, Wet OB blijft ook achterwege als het pand ná 1 januari 2019 in gebruik wordt genomen voor zover de herziening het gevolg is van de verruiming van de sportvrijstelling. De overgangsregeling wordt op dit punt bij nota van wijziging verduidelijkt. In de overgangsregeling moet niet worden gelezen dat onroerende en roerende zaken blijvend belast worden gebruikt. De overgangsregeling zorgt er alleen voor dat geen herziening plaatsvindt van afgetrokken btw vanwege het vrijgestelde gebruik van de onroerende en roerende zaken voor zover dat vrijgestelde gebruik het gevolg is van deze wetswijziging. Dit ook in antwoord op vragen van de NOB.

De leden van de fractie van het CDA vragen daarnaast of een gemeente die een accommodatie met optie belaste verhuur aan de sportstichting verhuurt, dit vanaf 1 januari 2019 kan voorzetten, of dat de gemeente btw moet herzien, aangezien niet meer de sportvrijstelling van toepassing is maar de verhuurvrijstelling en of in dit geval ook sprake is van het “vervallen van het aftrekrecht louter als gevolg van de verruiming van de sportvrijstelling”. Een optie voor belaste verhuur is mogelijk als de huurder de onroerende zaak gebruikt voor btw-belaste activiteiten. Ingeval een huurder vanwege de verruiming van de sportvrijstelling een sportaccommodatie niet langer gebruikt voor btw-belaste activiteiten, vervalt de mogelijkheid voor de verhuurder om deze sportaccommodatie btw-belast te verhuren. De verhuurder moet dan in beginsel de in aftrek gebrachte btw herzien. Op grond van de overgangsregeling kan herziening van de in aftrek gebrachte btw achterwege blijven voor zover deze herziening het gevolg is van de verruiming van de sportvrijstelling. Dit ook in antwoord op de vraag van het RB en de vraag van het NOB.

De leden van de fractie van D66 vragen een overzicht van het btw-voordeel dat voor en door accommodaties in de afgelopen vijf jaar is genoten en hoeveel geld er nu structureel beschikbaar is voor de subsidieregeling voor sportaccommodaties. Er is geen sprake van een btw-voordeel onder het huidige regime. Voor het ter beschikking stellen van sportaccommodaties geldt de reguliere btw-behandeling, met afdracht over de omzet en recht op aftrek van btw over gemaakte kosten. De aftrekbare btw die drukt op de kosten is hoger dan de af te dragen btw over de inkomsten van het geven van de gelegenheid tot sportbeoefening, waardoor veel gemeenten en sportverenigingen tot

op heden structureel geld terugkregen op de aangifte omzetbelasting. Doordat de btw-vrijstelling voor sport vanaf 2019 ook voor het ter beschikking stellen van sportaccommodaties komt te gelden, vervalt deze teruggaafpositie van gemeenten en sportstichtingen. De structurele budgettaire opbrengst die hiermee gepaard gaat, is geraamd op € 224 miljoen. Wanneer deze raming wordt toegepast op de jaren 2014-2019, volgt onderstaande reeks:

Tabel 21: Teruggaafpositie gemeenten en sportstichtingen betreffende sportaccommodaties

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Btw-teruggaaf per saldo, bij ongewijzigd beleid (€ mln)	193	199	205	213	218	224

Er is structureel € 241 miljoen beschikbaar gesteld inclusief uitvoeringslasten voor subsidieregelingen ten behoeve van het beheer van sportaccommodaties.

De leden van de fractie van D66 vragen welke zekerheid sportbedrijven met betrekking tot de subsidie hebben en op welke wijze is gezorgd voor een compensatie voor de sportbedrijven. Sportbedrijven kunnen indien zij financieel nadeel ondervinden als gevolg van de verruiming van de sportvrijstelling omdat zij geen recht op aftrek van voorbelasting meer hebben, net als andere instellingen een beroep doen op de Subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties. Zij moeten uiteraard wel aan de voorwaarden voldoen om subsidie te kunnen krijgen. Een belangrijke voorwaarde is dat zij geen recht op aftrek hebben op de aan hen in rekening gebrachte btw. Het is immers niet de bedoeling dat organisaties zowel subsidie krijgen als btw kunnen verrekenen.

Op de vraag van deze leden of de subsidie op een “wie het eerst komt, wie het eerst maalt”-wijze wordt verdeeld is het antwoord bevestigend.

Verder vragen deze leden naar een vergelijking van de fiscale behandeling van cultuur en sport. Deze leden lijken te verwijzen naar de vrijstelling op grond waarvan diensten en leveringen van sociale of culturele aard zijn vrijgesteld mits de ondernemer die de activiteiten verricht geen winst beoogt en er geen verstoring van de concurrentieverhoudingen optreedt ten opzichte van ondernemers die wel winst beogen. Overeenkomstig de sportvrijstelling is het vereist dat de instelling die de activiteit verricht geen winst mag beogen en er geen verstoring mag optreden in de concurrentieverhoudingen. Een andere overeenkomst is dat beide vrijstellingen gezien worden als vrijstellingen voor activiteiten van algemeen belang. De zogenaamde culturele vrijstelling geldt echter voor diensten en leveringen, de sportvrijstelling is slechts van toepassing op diensten. Een ander verschil is het karakter van de activiteiten die onder de verschillende vrijstellingen vallen. Onder de sportvrijstelling vallen slechts diensten die nauw samenhangen met de uitoefening van sport. Om te kwalificeren als sport geldt dat er een niet te verwaarlozen lichamelijke component

moet zijn.¹ Het karakter van de activiteiten die onder de sociaal-culturele vrijstelling kunnen vallen loopt meer uiteen.

De NOB vraagt in het kader van de definiëring van “sport” hoe wordt aangekeken tegen bewegingsvormen waarbij ook (of met name) een recreatief element een rol speelt. Als voorbeeld noemt de NOB het gebruik van het zwembad voor een sport als waterpolo en het recreatief gebruik van het zwembad. Het Europese Hof van Justitie (HvJ EU) heeft in jurisprudentie geoordeeld dat de sportvrijstelling alleen ziet op activiteiten die worden gekenmerkt door een niet te verwaarlozen lichamelijke component. Steeds zal aan de hand van de activiteit moeten worden beoordeeld of sprake is van een niet te verwaarlozen lichamelijke component. De aanleiding tot de activiteit, competitief of recreatief is daarbij niet van belang. Indien bij recreatief gebruik van een zwembad geen sprake is van een te verwaarlozen fysieke activiteit, dan valt deze binnen de vrijstelling. De NOB vraagt verder hoe het begrip “actieve sportbeoefening” uit de toelichting op post b3 van tabel I bij de Wet OB 1968 moet worden uitgelegd. De NOB staat een consistente uitleg van de begrippen voor. Het kabinet is van mening dat een consistente uitleg van het begrip “actieve sportbeoefening” gewenst is. Met het begrip “actieve sportbeoefening” worden activiteiten bedoeld die worden gekenmerkt door een niet te verwaarlozen lichamelijke component. Deze invulling van het begrip “actieve sportbeoefening” volgt uit jurisprudentie van het HvJ EU. De Toelichting Tabel I wordt op dit punt aangepast.

Het RB vraagt om een nadere toelichting op de wijze waarop de normale waarde van dergelijke prestaties moet worden bepaald. Voor de wijze waarop de normale waarde van dergelijke prestaties moet worden bepaald wordt verwezen naar artikel 2a, eerste lid, onderdeel s, Wet OB 1968. De bepaling heeft tot doel een marktconforme prijs te benaderen. Verder vraagt het RB of onderdeel b van het voorgestelde artikel 11, vierde lid Wet OB 1968 zo moet worden gelezen dat instellingen die exploitatieoverschotten behalen, maar van de gemeente onder de kostprijs een accommodatie huren te allen tijde als niet-winst beogend worden aangemerkt. Het artikel moet zo worden gelezen dat de instellingen die een accommodatie huren van de gemeente onder de kostprijs, altijd moeten worden aangemerkt als niet-winstbeogend. Voor de ter beschikkingstelling van de sportaccommodatie worden niet ten minste de integrale kosten in rekening gebracht.

De NOB wijst op de aanpassing van het winstbegrip voor niet alleen de sportsector maar ook voor enkele andere sectoren en vraagt of de gevolgen van de wijziging van het winstbegrip voor die andere sectoren is onderzocht. De gevolgen van deze wijziging voor de andere sectoren zijn niet onderzocht, met de aanpassing van “met de prestaties” naar “voor het geheel van haar prestaties” is immers geen wijziging maar een verduidelijking beoogt. De tekst is nu in lijn met de BTW-richtlijn en de Nederlandse wetgeving is om die reden op dit punt niet meer vatbaar voor inbreukprocedures van de Europese Commissie. Verder vraagt de NOB naar een toelichting op grond waarvan is besloten om gebruik te maken van de mogelijkheid die artikel 131 van de BTW-richtlijn geeft om voorwaarden te stellen aan de toepassing van de sportvrijstelling. Artikel 131 BTW-richtlijn geeft de mogelijkheid om voorwaarden te stellen aan bepaalde vrijstellingen om een juiste en eenvoudige toepassing van de vrijstellingen te verzekeren en elke vorm van fraude, ontwijking en misbruik te voorkomen. Nederland heeft ervoor gekozen om gebruik te maken van deze mogelijkheid. In de

¹ HvJ EU 26 oktober 2017, C-90/16 (The English Bridge Union), ECLI:EU:C:2017:814.

praktijk zijn er diverse structuren ontstaan waarbij entiteiten worden opgericht die specifiek erop gericht zijn om btw-aftrek te genereren. Dergelijke structuren zijn onwenselijk en stroken niet met de beoogde toepassing van de vrijstelling. Daarnaast kunnen sommige structuren gericht zijn op ontwijkende. Ook ontwijkende wordt op deze manier getracht te voorkomen.

Toepassing van artikel 131 van de BTW-richtlijn dient in lijn te zijn met het evenredigheidsbeginsel. De voorgestelde maatregel voldoet hier naar de mening van het kabinet aan en gaat voor het tegengaan van structuren die in strijd zijn met het doel en de strekking van de in artikel 11, eerste lid, onderdeel e, Wet OB 1968 niet verder dan noodzakelijk. Tenslotte is bij de beslissing om artikel 131 toe te passen meegenomen dat het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport per 1 januari 2019 de ontwikkeling, het onderhoud en de instandhouding van sportaccommodaties zal stimuleren door middel van de inwerkingtreding van de Subsidieregeling stimulerende bouw en onderhoud sportaccommodaties. Deze regeling voorziet (onder voorwaarden) in een subsidie voor sportverenigingen en een specifieke uitkering voor gemeenten. Het is niet de bedoeling om zowel van een subsidieregeling gebruik te maken als recht van aftrek toe te passen.

De NOB wenst te vernemen waarom is aangesloten bij de Mededingingswet terwijl artikel 80 van de BTW-richtlijn de mogelijkheid biedt om aan te sluiten bij het normale waarde begrip. Lokale overheden moeten op grond van de Mededingingswet de integrale kosten al hebben berekend voor andere doeleinden. Het bedrag van de integrale kosten is bij de gemeenten bekend. Indien gemeenten ervoor hebben gekozen om gebruik te maken van de uitzonderingssituatie in de Mededingingswet en de integrale kosten niet hebben gehanteerd maar een lagere vergoeding hebben gevraagd, dan is er voor de btw geen probleem. Er wordt voor de sportvrijstelling geen winst beoogd, de sportvrijstelling is van toepassing en gemeenten, stichtingen en sportbedrijven kunnen een beroep doen op de subsidieregeling. Omdat het bedrag van de integrale kosten al bekend is, zorgt het hanteren van dit begrip voor minder administratieve lasten bij gemeenten dan de introductie van de normale waarde. Omtrent het begrip normale waarde heerst nog veel onduidelijkheid. Over de vaststelling van de integrale kosten heerst deze onduidelijkheid niet. Bij het bepalen van de integrale kostprijs kan gebruikgemaakt worden van de Nota van Toelichting bij het Besluit markt en overheid en de Handreiking Wet Markt en Overheid. Deze handreiking geeft toelichting en handvatten aan overheden die met de wet te maken krijgen. In een beslisboom wordt stap voor stap ingegaan op de vragen die overheden dienen te beantwoorden om te bezien of de wet op hen van toepassing is.

De NOB vraagt daarnaast of het kabinet kan toelichten wat wordt bedoeld met de aanvang van de bouw en vraagt bevestiging dat daaronder ook de situatie valt dat voor 1 januari 2019 de grond is verworven met het oog op de realisatie van een sportaccommodatie. De overgangsregeling geldt indien vóór 1 januari 2019 aanvang is gemaakt met de realisatie van de bouw. Hiervan is sprake indien met het oog op de realisatie van de bouw kosten zijn gemaakt die rechtstreeks en objectief aantoonbaar zijn toe te rekenen aan die realisatie dan wel indien voor de realisatie van de onroerende za(a)k(en) contractueel vastgelegde verplichtingen zijn aangegaan. Het louter in bezit hebben of verkrijgen van grond, zonder dat sprake is van een dergelijke rechtstreekse en aantoonbare relatie, is onvoldoende voor toepassing van de overgangsregeling. Als een onroerende zaak deel uitmaakt van een project dat meerdere onroerende zaken omvat, wordt de toepassing van de overgangsregeling per onroerende zaak getoetst.